

LATVIJAS REPUBLIKAS CENTRĀLĀ VĒLĒŠANU KOMISIJA

Smilšu iela 4, Rīga, LV-1050 · <http://www.cvk.lv> · Tālrunis: 25494995 · E-pasts: cvk@cvk.lv

Rīgā

Instrukcija Nr. 5
2026. gada 12. februārī

(prot. Nr.3 4.§)

Saeimas vēlēšanu pasta balsošanas instrukcija

Izdota saskaņā ar Pašvaldības vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju likuma 2. panta trešo daļu un 13. panta pirmo daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Instrukcija nosaka kārtību, kādā Saeimas vēlēšanās organizē pasta balsošanu un balsu skaitīšanu.
2. Pasta balsošanu organizē vēlētajam, kurš uzturas ārvalstīs.

II. Sagatavošanās pasta balsošanai

3. Centrālā vēlēšanu komisija ne vēlāk kā 40 dienas pirms vēlēšanu dienas nosūta Valsts digitālās attīstības aģentūrai (turpmāk — VDAA) šādus pasta balsošanas materiālus:
 - 3.1. apliecinājuma veidlapu, ka vēlētais balso personiski;
 - 3.2. informāciju par ziņām, kas obligāti norādāmas uz pasta aploksnes;
 - 3.3. informāciju par kārtību, kādā izdarāma pasta balsošana.
4. VDAA ne vēlāk kā 36 dienas pirms vēlēšanu dienas tehniski sagatavo un publicē šīs instrukcijas 6. punktā minētos balsošanas materiālus VDAA pārziņā esošajā elektroniskajā pakalpojumā “Vēlētāja datu pārvaldība” (turpmāk — e-pakalpojums).

III. Pieteikšanās balsošanai

5. Vēlētais pasta balsošanai var pieteikties ne agrāk kā 35 dienas pirms vēlēšanu dienas un ne vēlāk kā astoņas dienas pirms vēlēšanu dienas, izmantojot e-pakalpojumu valsts pārvaldes pakalpojumu portālā www.latvija.gov.lv.
6. Vēlētajam, kurš sekmīgi reģistrējies pasta balsošanai, e-pakalpojumā pieejami šādi balsošanas materiāli:
 - 6.1. visu Rīgas kandidātu sarakstu vēlēšanu zīmes;
 - 6.2. apliecinājuma veidlapa, ka vēlētais balso personiski;
 - 6.3. informācija par ziņām, kas obligāti norādāmas uz pasta aploksnes (aploksne, kurā vēlētais ievieto vēlēšanu aploksni un pilnībā aizpildītu un parakstītu apliecinājumu) — vēlētāja vārds, uzvārds un kārtas numurs balsotāju sarakstā, pasta balsojuma iesūtīšanas adrese;
 - 6.4. informācija par kārtību, kādā izdarāma pasta balsošana.

IV. Pasta balsošana

7. Vēlētājs pieslēdzas e-pakalpojumam, atzīmē pasta balsošanas vēlēšanu iecirkni, uz kuriem nosūtīs balsošanas materiālus, lejuplādē balsošanas materiālus, izvēlas vēlēšanu zīmi, kas atbilst tam kandidātu sarakstam, par kuru viņš vēlas balsot, vienatnē izdrukā šo vēlēšanu zīmi un veic šādas darbības:

7.1. var atstāt vēlēšanu zīmi negrozītu (bez atzīmēm);

7.2. ja īpaši atbalsta kāda kandidāta ievēlēšanu, izdara atzīmi “par” pretī kandidāta uzvārdam;

7.3. ja neatbalsta kāda kandidāta ievēlēšanu, izdara atzīmi “pret” pretī kandidāta uzvārdam.

8. Izvēlēto vēlēšanu zīmi vēlētājs ieliek paša izraudzītā vēlēšanu aploksnē (aploksne, kurā vēlētājs ievieto vēlēšanu zīmi) un šo aploksni aizlīmē. Aizlīmēto vēlēšanu aploksni vēlētājs ievieto paša izraudzītā pasta aploksnē kopā ar pašrocīgi parakstītu apliecinājuma veidlapu, kas pieejama balsošanas materiālos, vai paša sagatavotu apliecinājumu, kurā apliecina, ka balso personiski, norāda savu vārdu, uzvārdu, personas kodu un paraksta.

9. Uz pasta aploksnē vēlētājs norāda šādu informāciju:

9.1. savu vārdu un uzvārdu;

9.2. savu kārtas numuru balsotāju sarakstā, kas iegūts, reģistrējoties pasta balsošanai;

9.3. izvēlēto pasta balsošanas iecirkņa adresi, kas ir norādīta balsošanas materiālos;

9.4. veic atzīmi “pasta aploksnē ir vēlēšanu aploksne”.

10. Sagatavoto pasta aploksni pēc iespējas drīzāk nosūta attiecīgajai pasta balsošanas iecirkņa komisijai (turpmāk – komisija). Komisijai ārvalstīs pasta aploksni var nogādāt arī citādi (piemēram, personīgi klātienē).

11. Vienā pasta aploksnē drīkst ievietot tikai vienu vēlēšanu aploksni kopā ar attiecīgā vēlētāja pašrocīgi parakstītu apliecinājuma veidlapu.

12. Vairāki vēlētāji drīkst sūtīt savas pasta aploksnē vienā sūtījumā. Šo vēlētāju atsevišķās pasta aploksnē ievieto kopīgā sūtījuma aploksnē, uz kuras norāda, ka tajā ir vairākas vēlēšanu aploksnē.

13. Vēlētājs, kas piedalījies pasta balsošanā, var balsot klātienē vēlēšanu iecirknī. Ja vēlētājs balsojis klātienē vēlēšanu iecirknī, viņa pasta balsojums tiek uzskatīts par nederīgu.

V. Sagatavošanās balsu skaitīšanai

14. Centrālā vēlēšanu komisija un Ārlietu ministrijas Konsulārais departaments ne agrāk kā 50 dienas pirms vēlēšanu dienas atbilstoši Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (turpmāk – PMLP) izplatītajam lietotāju pieejas tiesību rekvizītu pieprasījuma paraugam iesniedz rakstveidā PMLP Vēlētāju reģistra lietotāja pieejas tiesību pieprasījumu komisijas locekļiem.

15. PMLP piecu darbdienu laikā izsniedz rakstveidā Vēlētāju reģistra lietotāja pieejas tiesību rekvizītus, nosūtot tos uz pieprasījuma iesniedzēja e-adresi.

16. Kad saņemta pirmā pasta aploksne, komisijas priekšsēdētājs vai sekretārs ne mazāk kā vēl viena komisijas locekļa klātbūtnē sagatavo un aizzīmogo vēlēšanu kasti šādā kārtībā:

16.1. pārliecinās, vai vēlēšanu kaste ir tukša;

16.2. pēc tam vēlēšanu kastes atveramo daļu nostiprina ar numurētām drošības plombām, kuru numurus ieraksta vēlēšanu gaitas žurnālā.

17. Komisija saņemto pasta aploksni reģistrē pasta balsotāju sarakstā, un Vēlētāju reģistrā attiecīgajam pasta balsošanas reģistrācijas notikumam norāda saņemšanas datumu. Ja Vēlētāju reģistrā norādīts cits pasta balsošanas vēlēšanu iecirknis, uz kuriem vēlētājs, piesakoties pasta balsošanai, bija plānojis nosūtīt pasta balsojumu, komisija saņemto pasta aploksni reģistrē balsotāju sarakstā un Vēlētāju reģistrā un papildus pasta balsotāju sarakstā atzīmē, ka pirms balsu skaitīšanas veicama dalības pārbaude Elektroniskajā tiešsaistes vēlētāju reģistrā (turpmāk – ETVR). Ja Vēlētāju reģistrā norādīts, ka pasta aploksne saņemta jau citā pasta balsošanas iecirknī, pasta balsotāju sarakstā atzīmē, ka šī vēlētāja pasta aploksne būs atzīstama par nederīgu.

18. Komisija saņemtās pasta aploksnes uzglabā šīs instrukcijas 16. punktā noteiktajā kārtībā aizzīmogotajā vēlēšanu kastē neatvērtas līdz balsu skaitīšanas sākšanai. Ja tiek saņemta kopīga sūtījuma aploksne, to atver un vēlēšanu kastē uzglabā no sūtījuma aploksnes izņemtās atsevišķās pasta aploksnes.

VI. Balsu skaitīšana

19. Kad beigusies balsošana visos ārvalstīs izveidotajos klātienē vēlēšanu iecirkņos, ETVR pārliecinās, vai vēlētājs, kas bija pieteicies pasta balsošanai citā pasta balsošanas vēlēšanu iecirknī, bet nosūtījis pasta balsojumu uz attiecīgo pasta balsošanas iecirkni (šīs instrukcijas 17. punkts), nav nobalsojis klātienē vēlēšanu iecirknī. Ja šāds vēlētājs nav nobalsojis klātienē vēlēšanu iecirknī, tad atzīmē ETVR šāda vēlētāja dalību vēlēšanās un sāk balsu skaitīšanu.

20. Balsu skaitīšana notiek atklātā komisijas sēdē. Netraucējot balsu skaitīšanu, sēdē vienlaikus drīkst būt klāt ne vairāk kā divi pilnvaroti novērotāji (turpmāk – novērotāji) no katras politiskās partijas vai politisko partiju apvienības, kas Rīgas vēlēšanu apgabalā ir iesniegusi kandidātu sarakstu, kā arī Centrālās vēlēšanu komisijas pilnvaroti pārstāvji un plašsaziņas līdzekļu pārstāvji. Pēc balsu skaitīšanas pabeigšanas minētajām personām ir tiesības iepazīties ar balsu skaitīšanas protokolu.

21. Pa pastu saņemtās balsis skaita atsevišķi, sagatavojot atsevišķu balsu skaitīšanas protokolu.

22. Vēlēšanu kasti atver un no vēlēšanu kastes izņemtās pasta aploksnes, tās neatverot, sašķiro derīgās un nederīgās pasta aploksnēs.

23. Par nederīgām uzskatāmas pasta aploksnes:

23.1. kuras atsūtījuši vēlētāji, kas nav e-pakalpojumā pieteikušies pasta balsošanai;

23.2. kuras atsūtījuši vēlētāji, kas atbilstoši ETVR esošajiem ierakstiem nobalsojuši klātienē vēlēšanu iecirknī;

23.3. pēc kuras nav iespējams noteikt, kurš vēlētājs balsojis (nav norādīts vēlētāja vārds, uzvārds, kārtas numurs balsotāju sarakstā);

23.4. kuras saņemtas pēc balsu skaitīšanas uzsākšanas;

23.5. kuras atsūtītas no Latvijas Republikas (pasta zīmogs);

23.6. kuras saņemtas no vēlētājiem, kuri atsūtījuši uz vienu un to pašu pasta balsošanas iecirkni vairākas derīgas pasta aploksnes ar vienu un to pašu kārtas numuru balsotāju sarakstā;

23.7. kuras saņemtas no vēlētājiem, no kuriem pasta aploksne agrāk saņemta citā pasta balsošanas iecirkņā komisijā (šīs instrukcijas 17. punkts).

24. Nederīgās pasta aploksnes neatver, izdara uz tām atzīmi “Nederīga” un novieto atsevišķi no pārējām pasta aploksnēm. Nederīgās pasta aploksnes pārskaita vismaz divreiz un to kopskaitu ieraksta vēlēšanu gaitas žurnālā.

25. Komisija pasta balsotāju sarakstā atzīmē, ka saņemta nederīga pasta aploksne. Pasta balsotāju sarakstā norāda nederīguma pamatu.

26. Derīgās pasta aploksnes komisija novieto vienkopus un pasta balsotāju sarakstā atzīmē, ka saņemta derīga pasta aploksne. Derīgās pasta aploksnes pārskaita vismaz divreiz un to kopskaitu ieraksta vēlēšanu gaitas žurnālā.

27. Nederīgās pasta aploksnes atsevišķi iesaiņo, saini nostiprina ar uzlīmi, ko paraksta komisijas priekšsēdētājs vai sekretārs, norādot arī paraksta atšifrējumu. Uz iesaiņojuma norādāms tā saturs (piemēram, nederīgas pasta aploksnes) un to skaits.

28. Pirms pasta aploksņu atvēršanas komisijas priekšsēdētājs vai sekretārs komisijas un novērotāju klātbūtnē, ja tādi ir ieradušies, pārliecinās, vai vēlēšanu kaste, kurā paredzēts iemest vēlēšanu aploksnes, ir tukša. Pēc tam vēlēšanu kastes atveramo daļu nostiprina ar numurētām drošības plombām, kuru numurus ieraksta vēlēšanu gaitas žurnālā.

29. Atverot derīgu pasta aploksni, pārbauda, vai tajā ir derīga vēlēšanu aploksne:

29.1. ja pasta aploksnē ir vairākas vēlēšanu aploksnes, tās ievieto atpakaļ attiecīgajā pasta aploksnē un nodod komisijas priekšsēdētājam, kurš uz attiecīgās pasta aploksnes un vēlēšanu aploksnēm izdara atzīmi “Vairākas aploksnes”;

29.2. ja pasta aploksnē nav vēlēšanu aploksnes, to nodod komisijas priekšsēdētājam, kurš izdara uz tās atzīmi “Tukša”;

29.3. ja pasta aploksnē ir vēlēšanu zīmes, kas neatrodas vēlēšanu aploksnē, tās nekavējoties dzēš, nogriežot augšējo labo stūri. Tad tās ievieto atpakaļ pasta aploksnē un nodod komisijas priekšsēdētājam, kurš izdara uz tās atzīmi “Tikai zīme”;

29.4. ja pasta aploksnē nav attiecīgā vēlētāja pašrocīgi parakstītas apliecinājuma veidlapas par to, ka vēlētājs balsojis personiski, vēlēšanu aploksne uzskatāma par nederīgu. To ievieto atpakaļ pasta aploksnē un nodod komisijas priekšsēdētājam, kurš izdara uz attiecīgās pasta aploksnes un vēlēšanu aploksnes atzīmi “Nav apliecinājuma”.

30. Komisija pasta balsotāju sarakstā atzīmē, no kuriem vēlētājiem saņemta pasta aploksne bez derīgas vēlēšanu aploksnes, un norāda nederīguma pamatu. Vēlēšanu gaitas žurnālā ieraksta pasta aploksņu skaitu, kurās nebija derīgas vēlēšanu aploksnes, sadalījumā pa šīs instrukcijas 29.1. – 29.4. apakšpunktā minētiem nederīguma pamatiem. Atvērtās pasta aploksnes, kurās nebija derīgas vēlēšanu aploksnes, iesaiņo šīs instrukcijas 27. punktā noteiktajā kārtībā.

31. Pasta balsotāju sarakstu paraksta komisijas priekšsēdētājs un pievieno vēlēšanu gaitas žurnālā.

32. Derīgās vēlēšanu aploksnes iemet šīs instrukcijas 28. punktā noteiktajā kārtībā aizzīmogotajā vēlēšanu kastē.

33. Kad visas derīgās pasta aploksnes atvērtas un tajās esošās derīgās vēlēšanu aploksnes iemestas vēlēšanu kastē, komisija atver vēlēšanu kasti un turpina balsu skaitīšanu. Balsis skaita manuāli Centrālās vēlēšanu komisijas balsu skaitīšanas Saeimas vēlēšanās ārvalstīs instrukcijas noteiktajā kārtībā.

34. Skaitot pa pastu saņemtās balsis, klātesošo pienākums ir sargāt vēlēšanu aizklātumu un nekādos apstākļos neizpaust vēlētāja izvēli, pat ja tā nejauši tapusi zināma.

35. Pēc balsu saskaitīšanas un balsu skaitīšanas protokola pabeigšanas komisija šīs instrukcijas 27. punktā noteiktajā kārtībā iesaiņo šādus vēlēšanu materiālus:

35.1. par katru kandidātu sarakstu atsevišķi iesaiņotas grozītās un atsevišķi negrozītās zīmes;

35.2. nederīgās vēlēšanu zīmes kopā ar vēlēšanu aploksnēm un vēlēšanu kastē atrastās tukšās vēlēšanu aploksnes;

35.3. nederīgās vēlēšanu aploksnes;

35.4. no atvērtajām pasta aploksnēm izņemtos apliecinājumus, kas apliecina, ka vēlētājs balso personiski.

36. Saiņus ievieto vēlēšanu kastē un to noplombē.

37. Rīcība ar vēlēšanu materiāliem pēc balsu skaitīšanas notiek Centrālās vēlēšanu komisijas balsu skaitīšanas Saeimas vēlēšanās ārvalstīs instrukcijas un Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētāja rīkojumā par pasta balsošanas iecirkņa izveidošanu Latvijā noteiktajā kārtībā.

VII. Noslēguma jautājums

38. Atzīt par spēku zaudējušu Centrālās vēlēšanu komisijas Saeimas vēlēšanu pasta balsošanas instrukciju, kas apstiprināta ar Centrālās vēlēšanu komisijas 2022. gada 26. maija lēmumu Nr. 15.

Centrālās vēlēšanu komisijas
priekšsēdētājs

Māris Zviedris

Centrālās vēlēšanu komisijas
sekretārs

Ritvars Eglājs

DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA
ZĪMOGU